

Patat
& Pavlov

Leven met alzheimer

Gerdien Breimer

Haar verhalen toveren regelmatig een lach op mijn gezicht, maar tranen waarvan ik dacht dat ze allang waren opgedroogd verschijnen ook. De liefde waarmee Gerdien en haar partner Johan zich voegen en inschikken om 'ons moeders' niet onnodig ongerust te laten zijn, wandelt dan ook regelrecht mijn hart binnen. Gerdien weet met haar openhartige en ontroerende boek de rafelige eindjes van alzheimer aan elkaar te knopen.

Pauline Brok, dochter overleden alzheimer-patiënte

'De kunst van het leven is mee te veranderen als het leven verandert.' Deze quote van Don Miguel Ruiz vormt voor mij de rode draad in dit boek. Vanuit mijn jarenlange praktijkervaring weet ik hoe diep het verdriet en de onmacht van familie en mantelzorgers kunnen zijn bij ziekten als alzheimer. Door dit boek ervaar je dat het heel goed mogelijk is dat er waardevolle relaties en ook prachtige en humoristische momenten ontstaan. Wellicht geven die momenten mantelzorgers de kracht om door te gaan. Patat & Pavlov is daarom wat mij betreft een verhalenboek om te koesteren!

Rineke Dijkinga, orthomoleculair voedingsdeskundige

Als student mbo-verpleegkunde loop ik nu stage op een gesloten afdeling voor mensen met dementie. Op mijn opleiding krijg ik theoretische kennis mee over dementie. Bijvoorbeeld wat er gebeurt met het brein bij dementie. Maar wat had ik graag Gerdien's verhalen al gelezen voordat ik aan mijn stage begon. Dan had ik namelijk een beeld gekregen hoe de praktijk van alledag van mensen met dementie en hun naasten eruitziet.

Sarah van der Lee, student mbo-verpleegkunde

Patat & Pavlov

INHOUD

Voorwoord	9	Bevrijd	59
Het is niet anders	13	Zes	61
Romance	14	Kwijt	64
Ons moeders' wereld	15	Gedumpte	66
Dag van de Verpleging	16	Verdwijnen	72
Patatje	17	Kroketten	74
Ons moeders' Kerstmis	19	Toontje	76
Levensboek	20	Vuurrood	79
Pim Pam Pet	21	Eerste keer	81
Parallelweg	23	Uit volle borst	83
Jarig	24	Gevallen vrouw	87
Paniek!	25	Blauw met gele stippen	90
Kerstmenu	27	Op vakantie	92
Schuddebuiken	30	Wie ik ben	95
Ja, gezellig!	32	It is not my forte	97
Gaten	34	Vleugels	101
Onmacht	36	Onzichtbaar	104
Ouwe Taaie & The Beatles	38	Dubbeltje op haar kant	106
Lege handen	40	Consommeetje	109
Maskers	43	Patat & Pavlov	112
CDA & kibbeling	45	Verrassingen	115
Oscar	47	Waarheden	118
Handen	49	Intense wanhoop	121
Buiten	51	Dank!	125
De Beuk erin!	54		
Avondmaal	56		

Het is niet anders

Wij, haar kinderen, konden er niet langer omheen.
Zij zelf ook niet.

We zijn samen tot het uiterste gegaan.
Met heel veel kunst- en vliegwerk, aandacht en zorg,
slimmigheden en trukendozen
hebben we zo lang mogelijk uitgesteld
wat er onherroepelijk aankwam.

Nu is 't zo ver.
Na negentig jaar komt er een eind aan haar zelfstandig bestaan.
Nu woont ze samen met Alzheimer op een gesloten
psychogeriatrische afdeling.
'Het is niet anders' zegt zij.

Ik voel me treurig.
Om haar: ons moeders.

Schuddebuiken

Ons moeders zit met hoogrode konen in een van de luie stoelen als ik de centrale huiskamer binnenkom. Als ze me ziet, roept ze blij verrast: 'Hoe wist jij dat ik hier was?' In mijn brein kraakt het even. 'Tja, omdat ik dat wist' antwoord ik.

Nieuwsgierig vraag ik: 'En waar heb ik je dan gevonden?'

'Daar heb ik geen idee van' zegt ze.

'Wat een geluk dat ik het dan wel wist' zeg ik.

Instemmend wordt er door haar geknikt.

Ik nodig haar uit om met me aan de grote tafel te komen zitten. We laveren met de rollator om zorgmedewerker Y. heen, die de kruimels van de vloer staat te stofzuigen. Dat was wel nodig na de kerstlunch, die net achter de rug is. Ze hadden gesmuld van soep, huzarensalade, kerststol en croissantjes met roomboter.

Er gaat een lichtje bij me branden en ik denk ons moeders' verbazing van daareven te snappen. Sinds ze op De Beuk woont, gebeurt het weleens dat ze denkt dat ze op vakantie is in Limburg. Geen idee waarom het Limburg is. Voor zover ik weet, is ze daar nooit op vakantie geweest. Ik vind het wel een troostrijke verwarring.

Mevrouw R., mevrouw O. en meneer C. zitten al aan tafel. Daar schuiven Johan en ik met ons moeders bij aan. Ik schenk nog een kopje thee voor ons allemaal in. Het kerstkransje weigert niemand.

We hebben het erover dat het vandaag Tweede Kerstdag is. Ze verhalen dat ze vroeger allemaal echte kaarsjes in hun kerstbomen hadden. En dat er dan een emmer water naast de boom stond, voor het geval dat.

'Hoe vierde jij vroeger Kerst?' vraag ik ons moeders.

Ze vertelt dat haar moeder een hele gezellige vrouw was, die ook met Kerst voor een fijne sfeer zorgde.

'En hoe vierde jij het zelf, nadat je met Herman getrouwd was?' vraag ik haar.

Ze zegt dat ze daar niks meer van weet. Ik ben er even beduusd van. Dat soort gaten vallen er tegenwoordig vaker in haar geheugen.

Veel tijd om verbaasd te zijn neem ik niet.

Ik haal Maria, het kindeke Jezus, Jozef en wat andere figuren uit de kerststal en zet ze midden op tafel. Johan laat de figuren van alles beleven wat niet in het Bijbelse kerstverhaal terug te lezen is. De eekhoorn uit het Asserbos komt op bezoek in de kerststal en het Asser mannenkoor komt er zingen. Ook Bartje bezoekt samen met zijn tweelingbroer het kindeke Jezus.

'Die bidden nie veur brune bonen' roepen ze aan tafel in koor.

Het is een dolle boel en we lachen ons allemaal tranen op de wangen.

'Het is maar goed dat er geen Rooms en bij ons aan tafel zitten' schatert ons moeders.

'Daar vergis je je in' zeg ik, 'want Johan is toch echt een katholiek.'

Toen schuddebuikte ze nog meer van plezier.

Patat & Pavlov is een boek vol herkenning en vertedering, of je de ziekte van Alzheimer nu wel of niet kent. De mensen die de ziekte kennen, gun ik dat de opgetekende persoonlijke verhalen ook zelf zijn ervaren. In de vertelwijze komt weliswaar het verdrietige, maar het boek gaat ook en vooral over het mooie dat er ook is en kan zijn. Voor de mensen die Alzheimer niet kennen, zijn de ervaringen van Gerdien hoopvol en troostend.

Marco L.J. Out, burgemeester van Assen

Ook indrukwekkend: de herinneringen, de 'stukjes en beetjes' die verdwijnen, en waar je dan heel snel in moet schakelen. Waar Gerdien dan toch ook weer haar weg in vindt. Want hoe lastig is het om je moeder te zien 'verdwijnen' en haar verdriet te zien als ze heldere momenten heeft? Het boek leest heel gemakkelijk en snel. Gerdien heeft een prettige schrijfstijl, waarin de kern snel duidelijk is met korte zinnen. Ik had het zo uit.

Liesbeth Kriegsman, casemanager dementie

Bijzonder is te lezen hoe Gerdien echt naar 'ons moeders' heeft leren kijken, in te spelen op het moment en in staat is om voorbij de Alzheimer te kijken. Tegelijkertijd is het juist de Alzheimer die ervoor zorgde dat Gerdien zich bevrijd voelde van de schuld die ze haar moeder toebedeelde voor kwetsuren uit het verleden. Een mooi voorbeeld van hoe dementie mensen, ondanks alle moeilijkheden, ook dicht bij elkaar kan brengen.

Dementieweb, het platform voor leven met dementie

Patat & Pavlov

Gerdien Breimer (1961) is van oorsprong maatschappelijk werker. Haar moeder Roelien (1924) heeft alzheimer. Sinds maart 2015 woont Roelien op een gesloten psychogeriatrische afdeling. De moeder-dochterband was nooit heel hecht en warm. De ziekte van Alzheimer heeft daar verandering in gebracht. Het heeft de afstand tussen hen verkleind en daar is Gerdien blij mee. In dit boek vertelt ze over dat wat haar opvalt en raakt tijdens haar bezoeken aan haar moeder.

'Er gaat niets boven een patatje zó uit het vet' verzucht ze keer op keer. Terwijl wij al lang en breed klaar zijn, heeft zij haar portie voor de helft op. Ietwat verrast, realiseer ik me dat ik nog wat kan leren van de manier waarop zij haar patatje eet: heel mindful.

www.breimschrijft.nl

9 789081 821599 >